COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(91) 299 def.

Brussel, 30 augustus 1991

Voorstel voor een

BESCHIKKING VAN DE RAAD

met betrekking tot de Overeenkomst inzake burgerluchtvaart tussen de Europese Economische Gemeenschap, het Koninkrijk Noorwegen en het Koninkrijk Zweden

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

1. Bij besluit van 18-19 juni 1990 heeft de Raad de Commissie gemachtigd onderhandelingen aan te vangen met Noorwegen en Zweden waarbij de ten behoeve van de onderhandelingen tussen de Gemeenschap en de EVA-Landen vastgestelde onderhandelingsrichtsnoeren als uitgangspunt worden genomen.

2. De Commissie heeft in samenwerking en in nauw overleg met de Lid-Staten onderhandelingen gevoerd met een gemengde delegatie van Noorwegen en Zweden. Er kon overeenstemming worden bereikt over een tekst waardoor de communautaire wetgeving met betrekking tot de luchtvervoersector in Noorwegen en Zweden van toepassing wordt.

3. De aan het bijgevoegde voorstel voor een besluit van de Raad gehechte ontwerp-overeenkomst bestaat uit zes hoofdstukken, een bijlage en drie protocollen.

   Hoofdstuk I : handelt over de werkingssfeer van de overeenkomst. Gesteld wordt dat het "acquis communautaire" en de interpretaties van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen en van de Commissie van toepassing zijn.

   Hoofdstuk II : bevat een overzicht van de mededingingsregels van het Verdrag.

   Hoofdstuk III : geeft de Commissie het recht de mededingingsregels en de verordeningen en richtlijnen die deel uitmaken van het "acquis" direct in Noorwegen en Zweden ten uitvoer te leggen.

Hoofdstuk IV : oprichting van een Gemengd Comité en opsomming van zijn taken; bevat bepalingen voor overleg en een procedure die ervoor moet zorgen dat de toekomstige communautaire wetgeving met betrekking tot het luchtvervoer ook onder de overeenkomst valt.

Hoofdstuk V : bevat bepalingen voor overleg en een procedure voor het regelen van de betrekkingen met derde landen en met internationale organisaties.

Hoofdstuk VI : bevat bepalingen betreffende de inwerkingtreding en herziening van de overeenkomst. Dit hoofdstuk bevat ook de bepaling dat de overeenkomst komt te vervallen zodra de Overeenkomst tussen de EEG en de EVA-Landen over de Europese Economische Ruimte in werking treedt.

Bijlage : Hierin wordt een opsomming gegeven van het relevante "acquis communautaire" en wordt de werkingssfeer van de verordeningen en richtlijnen uitgebreid tot Noorwegen en Zweden.

Protocol 1 : heeft betrekking op de toekomstige wetgeving van de Gemeenschap. De partijen zijn overeengekomen dat relevante verordeningen en richtlijnen die de Gemeenschap nog zal vaststellen in aanmerking komen voor opneming in het Verdrag.

Protocol 2 : geeft concrete vorm aan verklaringen van de Raad en de Commissie betreffende de tenuitvoerlegging van bepaalde artikelen van diverse verordeningen en richtlijnen van de Raad om te bewerkstelligen dat de overeenkomst door alle overeenkomstsluitende partijen op dezelfde wijze ten uitvoer wordt gelegd.

Protocol 3 : geeft het standpunt van de Raad weer ten aanzien van het probleem van de congestie van het luchtverkeer in Europa.

4. De Commissie is van oordeel dat deze overeenkomst beantwoordt aan de onderhandelingsrichtsnoeren van de Raad en stelt voor dat de Raad het bijgevoegde voorstel voor een besluit goedkeurt.

VOORSTEL VOOR EEN BESLUIT VAN DE RAAD

met betrekking tot de sluiting van de Overeenkomst
inzake burgerluchtvaart tussen de Europese Economische Gemeenschap,
het Koninkrijk Noorwegen en het Koninkrijk Zweden

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 113,

Gelet op het voorstel van de Commissie(1),

Overwegende dat de Raad op zijn vergadering van 18-19 juni 1990 heeft besloten dat de onderhandelingen met Noorwegen en Zweden niet langer mogen worden uitgesteld en de Commissie heeft gemachtigd onderhandelingen aan te vangen met deze twee landen, waarbij de ten behoeve van de onderhandelingen tussen de Gemeenschap en de EVA-Staten vastgestelde onderhandelingsrichtsnoeren als uitgangspunt worden genomen;

Overwegende dat de Commissie de onderhandelingen tijdens het gehele onderhandelingsproces in samenwerking en nauw overleg met de Lid-Staten heeft gevoerd;

Overwegende dat de overeenkomst het mogelijk maakt voor het door de Europese Economische Gemeenschap, het Koninkrijk Noorwegen en het Koninkrijk Zweden bestreken grondgebied een op de burgerluchtvaart toepasselijke regeling te treffen en aldus uniforme voorschriften betreffende de toegang tot de markt, de capaciteit en de prijsbepaling in die sector vast te stellen;

Overwegende dat bijgevolg het sluiten van de overeenkomst onder de gemeenschappelijke handelspolitiek ressorteert en derhalve op artikel 113 van het EEG-Verdrag moet worden gebaseerd; dat technische vereisten ten opzichte van bovenvermelde voorschriften als supplementair kunnen worden beschouwd;

---

(1)

Overwegende dat tenslotte, de op grond van de onderhandelingen goedgekeurde tekst beantwoordt aan de onderhandelingsrichtsnoeren voor het sluiten van een Overeenkomst inzake luchtvervoer tussen de EEG en de EVA-Landen,

BESLUIT :

Artikel 1

De Overeenkomst inzake burgerluchtvaart tussen de Europese Economische Gemeenschap, het Koninkrijk Noorwegen en het Koninkrijk Zweden wordt namens de Gemeenschap goedgekeurd.

De tekst van de overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

De voorzitter van de Raad vervult de nodige formaliteiten als bedoeld in artikel 23 van de overeenkomst.

Artikel 3

De Commissie, bijgestaan door vertegenwoordigers van de Lid-Staten, vertegenwoordigt de Gemeenschap in het bij artikel 13 van de overeenkomst ingestelde Gemengd Comité.

Artikel 4

Dit besluit treedt in werking op de dag volgende op die van zijn bekendmaking in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Gedaan te

Voor de Raad,
De voorzitter

OVEREENKOMST INZAKE BURGERLUCHTVAART TUSSEN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP, HET KONINKRIJK NOORWEGEN EN HET KONINKRIJK ZWEDEN

De overeenkomstsluitende partijen,

Verlangende regels vast te stellen voor de burgerluchtvaart op het grondgebied van de EEG, het Koninkrijk Noorwegen en het Koninkrijk Zweden, die geen afbreuk doen aan de regels van het EEG-Verdrag en met name aan de huidige bevoegdheden van de Gemeenschap krachtens de artikelen 85 en 86 van het EEG-Verdrag en de daarvan afgeleide mededingingsregels;

Erkennende dat het aangewezen is deze regels te baseren op de wetgeving die binnen de Europese Economische Gemeenschap van kracht is,

Verlangende, met alle eerbied voor de onafhankelijkheid van de rechtbanken, uiteenlopende interpretaties te vermijden en te komen tot een zo uniform mogelijke interpretatie van de bepalingen van deze overeenkomst en die bepalingen van de communautaire wetgeving welke in essentie in deze overeenkomst zijn opgenomen;

Overwegende dat deze overeenkomst niet vooruit mag lopen op de resultaten van de onderhandelingen tussen de EEG en de EVA-landen over de Europese Economische Ruimte en meer bepaald over de voorschriften inzake concurrentie en steunmaatregelen van de Staten, en zal vervallen op de datum waarop een overeenkomst tussen de EEG en de EVA-landen over genoemde Europese Economische Ruimte in werking treedt;

Hebben overeenstemming bereikt over hetgeen volgt :

HOOFDSTUK 1

Artikel 1

1. Bij deze overeenkomst worden voor de overeenkomstsluitende partijen regels op het gebied van de burgerluchtvaart vastgesteld. Deze regels doen geen afbreuk aan de regels van het EEG-Verdrag, met name aan de bevoegdheden van de Gemeenschap krachtens de artikelen 85 en 86 van het EEG-Verdrag en de daarvan afgeleide mededingingsregels.

2. Met het oog daarop zijn de bepalingen van de te eniger tijd in de bijlage genoemde verordeningen en richtlijnen onder de hierna omschreven voorwaarden van toepassing. De interpretaties van deze bepalingen moeten in overeenstemming zijn met de door het Hof van Justitie van de Europese

Gemeenschappen of de Commissie van de EEG (hierna genoemd "de Commissie") aan de artikelen 4 tot en met 6, aan de desbetreffende artikelen van het EEG-Verdrag en aan die verordeningen en richtlijnen gegeven interpretaties. De na de ondertekening van de overeenkomst gegeven interpretaties worden aan Noorwegen en Zweden meegedeeld.

Op verzoek van een overeenkomstsluitende partij wisselt het Gemengd Comité krachtens artikel 13 van gedachten over de gevolgen van dergelijke interpretaties voor de goede werking van de overeenkomst.

3. De partijen bij deze overeenkomst nemen alle passende algemene of bijzondere maatregelen om de uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen na te komen en onthouden zich van alle maatregelen welke de verwezenlijking van de doelstellingen van deze overeenkomst in gevaar zouden brengen.

Artikel 2

Alle onder deze overeenkomst vallende diensten welke door het Scandinavian Airlines System (SAS) worden geëxploiteerd tussen een van de Staten waarin de moedermaatschappijen zijn geregistreerd en een andere Staat binnen de Gemeenschap, worden als diensten van de derde of de vierde vrijheid beschouwd.

HOOFDSTUK 2

Artikel 3

Het bepaalde in de artikelen 4 tot en met 6 en de bijlage is van toepassing voor zover het gaat om het luchtvervoer of daarmee verband houdende aangelegenheden vermeld in de bijlage.

Artikel 4

1. Onverenigbaar met deze overeenkomst en verboden zijn alle overeenkomsten tussen ondernemingen, alle besluiten van ondernemersverenigingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen welke de handel tussen de overeenkomstsluitende partijen ongunstig kunnen beïnvloeden en ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging binnen het door deze overeenkomst bestreken grondgebied wordt verhinderd, beperkt of vervalst en met name die welke bestaan in :

   a) het rechtstreeks of zijdelings bepalen van de aan- of verkoopprijzen of van andere contractuele voorwaarden;

   b) het beperken of controleren van de produktie, de afzet, de technische ontwikkeling of de investeringen;

c) het verdelen van de markten of van de voorzieningsbronnen;

d) het ten opzichte van handelspartners toepassen van ongelijke voorwaarden bij gelijkwaardige prestaties, hun daarmede nadeel berokkenend bij de mededinging;

e) het afhankelijk stellen van het sluiten van overeenkomsten van de aanvaarding door de handelspartners van bijkomende prestaties welke naar hun aard of volgens het handelsgebruik geen verband houden met het onderwerp van deze overeenkomsten.

2. De krachtens dit artikel verboden overeenkomsten of besluiten zijn van rechtswege nietig.

3. De bepalingen van lid 1 van dit artikel kunnen echter buiten toepassing worden verklaard

- voor elke overeenkomst of groep van overeenkomsten tussen ondernemingen,

- voor elk besluit of groep van besluiten van ondernemersverenigingen, en

- voor elke onderling afgestemde feitelijke gedraging of groep van gedragingen

die bijdragen tot verbetering van de produktie of van de verdeling der produkten of tot verbetering van de technische of economische vooruitgang, mits een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt, en zonder nochtans aan de betrokken ondernemingen

a) beperkingen op te leggen welke voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn,

b) de mogelijkheid te geven, voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen.

Artikel 5

Onverenigbaar met deze overeenkomst en verboden, voor zover de handel tussen de overeenkomstsluitende partijen daardoor ongunstig kan worden beïnvloed, is het, dat een of meer ondernemingen misbruik maken van een machtspositie op het door deze overeenkomst bestreken grondgebied of op een wezenlijk deel daarvan.

Dit misbruik kan met name bestaan in :

a) het rechtstreeks of zijdelings opleggen van onbillijke aan- of verkoopprijzen of van andere onbillijke contractuele voorwaarden,

b) het beperken van de produktie, de afzet of de technische ontwikkeling ten nadele van de verbruikers,

c) het toepassen ten opzichte van handelspartners van ongelijke voorwaarden bij gelijkwaardige prestaties, hun daarmede nadeel berokkenend bij de mededinging,

d) het feit dat het sluiten van overeenkomsten afhankelijk wordt gesteld van het aanvaarden door de handelspartners van bijkomende prestaties, welke naar hun aard of volgens het handelsgebruik geen verband houden met het onderwerp van deze overeenkomsten.

Artikel 6

1. Behoudens de afwijkingen waarin deze overeenkomst voorziet, zijn steunmaatregelen van Noorwegen of Zweden dan wel van de Lid-Staten van de EEG of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of van de produktie van bepaalde goederen vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met deze overeenkomst, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de overeenkomstsluitende partijen ongunstig beïnvloedt.

2. Met deze overeenkomst zijn verenigbaar :

a) steunmaatregelen van sociale aard aan individuele verbruikers op voorwaarde dat deze toegepast worden zonder onderscheid naar de oorsprong van de produkten;

b) steunmaatregelen tot herstel van de schade veroorzaakt door natuurrampen of andere buitengewone gebeurtenissen.

3. Als verenigbaar met deze overeenkomst kunnen worden beschouwd :

a) steunmaatregelen ter bevordering van de economische ontwikkeling van streken waarin de levensstandaard abnormaal laag is of waar een ernstig gebrek aan werkgelegenheid heerst;

b) steunmaatregelen om de verwijzenlijking van een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang te bevorderen of een ernstige verstoring in de economie van een overeenkomstsluitende partij op te heffen;

c) steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economishe bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

Artikel 7

1. Op de naleving van het bepaalde in artikel 6 wordt toegezien :

- met betrekking tot Noorwegen en Zweden door toepassing van leden 2 tot en met 6 en van de overeenkomstige nationale voorschriften en verordeningen van deze Staten;

- met betrekking tot de EEG overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag van Rome.

2. Met betrekking tot de steunmaatregelen van Noorwegen en Zweden onderwerpt de Commissie, te zamen met Noorwegen en Zweden, de in die Staten bestaande steunregelingen aan een voortdurend onderzoek. Zij stelt die Staten de dienstige maatregelen voor, welke de geleidelijke ontwikkeling of de werking van deze overeenkomst vereist.

3. Indien de Commissie, na de belanghebbenden te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken, vaststelt dat een steunmaatregel door een van deze Staten of met staatsmiddelen bekostigd, volgens artikel 6 niet verenigbaar is met deze overeenkomst of dat van deze steunmaatregel misbruik wordt gemaakt, stelt zij de betrokken Staat daavan in kennis en verzoekt zij dat de betrokken steunmaatregel wordt opgeheven of gewijzigd binnen de door haar vast te stellen termijn.

4. De betrokken Staat neemt, tenzij hij de andere overeenkomstsluitende partijen ervan in kennis stelt dat hij met het gevraagde niet instemt, de nodige maatregelen en brengt de Commissie daarvan op de hoogte.

5. Indien de betrokken Staat met de door de Commissie gevraagde maatregelen niet instemt, wordt de zaak binnen 21 dagen voor behandeling ingediend bij het Gemengd Comité, dat binnen 14 dagen na de datum van indiening bijeenkomt.

6. De Commissie wordt van elk voornemen tot invoering of wijziging van steunmaatregelen tijdig op de hoogte gebracht, om haar opmerkingen te kunnen maken. Indien zij meent dat zulk een voornemen volgens artikel 6 onverenigbaar is met deze overeenkomst, vangt zij onverwijld de in lid 3 bedoelde procedure aan. De betrokken Staat kan de voorgenomen maatregel niet tot uitvoering brengen voordat die procedure tot een definitief besluit heeft geleid.

HOOFDSTUK 3

Artikel 8

1. Noorwegen en Zweden zien erop toe dat de Commissie met het oog op de toepassing van de voorschriften van de artikelen 4 en 5 en van de bijlage de in de bijlage bedoelde informatie ontvangt.

2. In de gevallen waarin de Commissie als bepaald in de bijlage bij deze Overeenkomst de informatie rechtstreeks bij de ondernemingen kan inwinnen, verstrekken Noorwegen en Zweden de Commissie op verzoek deze informatie en/of organiseren indien zij daarom worden verzocht op een bepaalde datum een rechtstreeks bezoek waarop de Commissie wordt uitgenodigd, met inachtneming van de ter zake in de nationale wetgeving vastgelegde procedurele waarborgen.

Artikel 9

1. Noorwegen en Zweden zien erop toe dat de artikelen 4, 5 en 6 en de bepalingen van de in de bijlage aangegeven verordeningen en richtlijnen op hun grondgebied worden toegepast en dat de naleving ervan met hetzelfde gevolg als in de EEG wordt verzekerd.

2. De overeenkomstsluitende partijen zien erop toe dat de uit de artikelen 4, 5, 6, 7 en uit bovengenoemde verordeningen en richtlijnen voortvloeiende rechten voor de nationale rechtbanken kunnen worden ingeroepen.

Artikel 10

Alle vraagstukken in verband met de geldigheid van de krachtens de artikelen 4, 5, 6, 7 en de in de bijlage bij deze overeenkomst aangegeven verordeningen en richtlijnen door de Instellingen van de Gemeenschap genomen besluiten vallen onder de uitsluitende bevoegdheid van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen

Artikel 11

1. Wanneer Noorwegen en/of Zweden in een besluit worden verzocht op grond van de in de bijlage aangegeven verordeningen en richtlijnen maatregelen te nemen dan neemt de betrokken staat, tenzij hij de andere overeenkomstsluitende partijen ervan in kennis stelt dat hij met dit verzoek niet instemt, de nodige maatregelen en doet daarvan kennisgeving aan de Commissie.

2. Indien de betrokken staat niet met het verzoek van de Commissie instemt, wordt de zaak binnen 21 dagen voor behandeling ingediend bij het in artikel 13 bedoelde Gemengd Comité, dat binnen 14 dagen na de datum van indiening bijeenkomt.

HOOFDSTUK 4

Artikel 12

1. De overeenkomst doet geen afbreuk aan het recht van iedere overeenkomstsluitende partij om, onder de voorwaarde dat het beginsel van non-discriminatie en de bepalingen van dit artikel en van artikel 13, lid 2, worden nageleefd, haar binnenlandse wetgeving met betrekking tot een in het kader van deze overeenkomst getroffen regeling unilateraal te wijzigen.

2. Zodra een overeenkomstsluitende partij een wijziging van haar binnenlandse wetgeving heeft goedgekeurd, stelt zij de andere overeenkomstsluitende partijen via het in artikel 13 bedoelde Gemengd Comité uiterlijk acht dagen na de goedkeuring daarvan in kennis. Het Gemengd Comité houdt een gedachtenwisseling over de gevolgen van een dergelijke wijziging voor de goede werking van de overeenkomst.

3. Het Gemengd Comité hecht zijn goedkeuring aan :

   - hetzij een besluit om de overeenkomst te herzien, ten einde daarin, zo nodig op basis van wederkerigheid de bedoelde wetswijzigingen op te nemen;

   - hetzij een besluit waarbij wordt vastgesteld dat bedoelde wetswijzigingen worden beschouwd als zijnde in overeenstemming met de overeenkomst;

   - hetzij andere maatregelen ter vrijwaring van de goede werking van de overeenkomst.

Artikel 13

1. Er wordt een Gemengd Comité ingesteld dat belast is met het beheer van de overeenkomst en dat toeziet op de juiste uitvoering daarvan. Te dien einde doet het Comité aanbevelingen en neemt het met eenparigheid van stemmen besluiten. De besluiten van het Gemengd Comité worden door de overeenkomstsluitende partijen in overeenstemming met hun eigen voorschriften uitgevoerd.

2. Met het oog op de juiste uitvoering van deze overeenkomst wisselen de overeenkomstsluitende partijen informatie uit en plegen zij, indien één hunner daarom verzoekt, overleg in het Gemengd Comité.

3. Het Gemengd Comité stelt uiterlijk 21 dagen na de inwerkingtreding van deze overeenkomst zijn reglement van orde vast.

4. Het Gemengd Comité bestaat uit een vertegenwoordiger van Noorwegen en Zweden enerzijds en van de EEG anderzijds.

5. Noorwegen of Zweden en de EEG nemen beurtelings het voorzitterschap van het Gemengd Comité waar, volgens in zijn reglement van orde vast te leggen regels.

6. Het Gemengd Comité komt ten minste eenmaal per jaar op initiatief van zijn voorzitter bijeen om de algemene werking van de overeenkomst te bespreken, en telkens wanneer speciale omstandigheden daartoe aanleiding geven, op verzoek van een van de overeenkomstsluitende partijen.

7. Het Gemengd Comité komt bovendien bijeen overeenkomstig de artikelen 1, 7, 11 en 12. Indien geen overeenstemming wordt bereikt, dient het Gemengd Comité ter zake een besluit te nemen op een van zijn volgende vergaderingen die moet plaatsvinden binnen twee maanden na de datum waarop de kwestie aan het Comité is voorgelegd, overeenkomstig de in het reglement van orde omschreven voorwaarden.

8. Het Gemengd Comité kan om het even welke werkgroep oprichten om het in de uitvoering van zijn werkzaamheden bij te staan.

Artikel 14

1. Een besluit van het Gemengd Comité is bindend voor de overeenkomstsluitende partijen.

2. Indien één van de overeenkomstsluitende partijen van mening is dat een andere overeenkomstsluitende partij een besluit van het Gemengd Comité niet naar behoren ten uitvoer legt, mag zij verzoeken dat de kwestie door het Gemengd Comité wordt besproken. Indien het Gemengd Comité de kwestie niet kan oplossen binnen de twee maanden nadat het hierover is geraadpleegd, vervalt deze overeenkomst.

3. Het besluit van het Gemengd Comité wordt bekendgemaakt in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen. Ieder besluit bevat de datum van tenuitvoerlegging op het grondgebied van de drie overeenkomstsluitende partijen en alle andere eventueel voor de ondernemingen belangrijke informatie. De besluiten worden zo nodig door de overeenkomstsluitende partijen in overeenstemming met hun eigen procedures bekrachtigd of goedgekeurd.

4. De overeenkomstsluitende partijen stellen elkaar ervan in kennis dat deze formaliteit is vervuld. Heeft deze kennisgeving niet plaatsgehad binnen een periode van twaalf maanden nadat het Gemengd Comité een besluit heeft genomen, dan is lid 5 mutatis mutandis van toepassing.

5. Indien het Gemengd Comité niet binnen zes maanden na de datum waarop de kwestie aan het Comité is voorgelegd de besluiten op grond van de artikelen 1, lid 2, 7, lid 5, 11, lid 2, en 12, lid 3, neemt, houdt deze overeenkomst op van kracht te zijn.

6. Met betrekking tot de in artikel 12 bedoelde wetgeving welke in de periode tussen de ondertekening en de inwerkingtreding van de overeenkomst is tot stand gekomen en waarvan de andere overeenkomstsluitende partijen in kennis zijn gesteld, wordt de in lid 5 genoemde datum beschouwd als de datum waarop die kennisgeving heeft plaatsgehad. Het Gemengd Comité kan niet vroeger dan twee maanden na de inwerkingtreding van de overeenkomst tot een besluit komen.

HOOFDSTUK 5

Artikel 15

De overeenkomstsluitende partijen plegen op verzoek van een van de partijen en in overeenstemming met de in de artikelen 16, 17 en 18 omschreven procedures overleg over :

a) de vraagstukken op het gebied van het luchtvervoer die in internationale organisaties worden behandeld,

b) de verschillende aspecten van de ontwikkelingen die zich op het gebied van het luchtvervoer in de betrekkingen tussen de overeenkomstsluitende partijen en derde landen hebben voorgedaan alsmede over de werking van de belangrijke onderdelen van de op dit gebied gesloten bilaterale en multilaterale overeenkomsten.

Het overleg vindt plaats binnen een maand na het verzoek of zo spoedig mogelijk in dringende gevallen.

Artikel 16

1. Het in artikel 15, sub a), bedoelde overleg heeft vooral tot doel :

   a) gezamenlijk na te gaan of de aan de orde zijnde vraagstukken problemen van gemeenschappelijk belang doen rijzen, en

   b) naargelang van de aard van deze problemen :

      - gezamenlijk te overwegen of het optreden van de overeenkomstsluitende partijen in de betrokken internationale organisaties dient te worden gecoördineerd, of

      - gezamenlijk alle andere dienstige maatregelen te overwegen.

2. De overeenkomstsluitende partijen wisselen zo spoedig mogelijk alle informatie uit welke voor de in lid 1 omschreven doeleinden belangrijk zijn.

Artikel 17

1. Het in artikel 15, sub b), bedoelde overleg heeft hoofdzakelijk tot doel de desbetreffende vraagstukken te onderzoeken en alle in dit verband dienstige maatregelen te overwegen.

2. Met het oog op het in lid 1 bedoelde overleg stelt iedere overeenkomstsluitende partij de andere overeenkomstsluitende partijen in kennis van de ontwikkelingen welke zich op luchtvervoergebied en met betrekking tot de werking van de op dat gebied gesloten bilaterale of multilaterale overeenkomsten hebben voorgedaan, indien zij van oordeel is dat zulks kan bijdragen tot het aanwijzen van problemen van gemeenschappelijk belang.

Artikel 18

1. Het overleg waarin de artikelen 15, 16 en 17 voorzien, heeft plaats in het kader van het Gemengd Comité.

2. De informatie en het overleg waarin de artikelen 15, 16 en 17 voorzien, vallen onder het beroepsgeheim.

Artikel 19

1. Deze overeenkomst blijft van kracht zolang zij niet door een van de overeenkomstsluitende partijen wordt opgezegd.

2. Iedere overeenkomstsluitende partij kan de overeenkomst middels kennisgeving aan de andere overeenkomstsluitende partijen opzeggen. De overeenkomst houdt op van kracht te zijn een jaar na de datum van kennisgeving.

3. Deze overeenkomst houdt op van kracht te zijn op de dag dat de overeenkomst tussen de EEG en de EVA-landen over de Europese Economische Ruimte in werking treedt.

Artikel 20

Deze overeenkomst wordt herzien op verzoek van een van de overeenkomstsluitende partijen en in ieder geval een jaar na de inwerkingtreding ervan.

Artikel 21

Noorwegen en Zweden brengen hun wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in overeenstemming met deze overeenkomst vóór het in werking treden van de overeenkomst.

Artikel 22

Deze overeenkomst komt in de plaats van de op haar toepassingsgebied betrekking hebbende bepalingen van de tussen Noorwegen en/of Zweden enerzijds en de Lid-Staten van de Gemeenschap anderzijds van kracht zijnde bilaterale regelingen.

Artikel 23

1. Deze overeenkomst is onderworpen aan goedkeuring of bekrachtiging overeenkomstig de procedures van de overeenkomstsluitende partijen die elkaar kennis geven van de voltooiing van de daartoe vereiste procedures.

2. Deze overeenkomst treedt in werking op de dag waarop de laatste akte van bekrachtiging wordt nedergelegd.

3. Deze overeenkomst en de akten van bekrachtiging worden nedergelegd in het archief van het secretariaat van de Raad van de Europese Gemeenschappen, dat een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift doet toekomen aan iedere overeenkomstsluitende partij.

Artikel 24

Deze overeenkomst is opgesteld in alle officiële talen (Deens, Nederlands, Engels, Frans, Duits, Grieks, Italiaans, Portugees, Spaans) van de Gemeenschap evenals in de Noorse en de Zweedse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek.

BIJLAGE

Voor de uitvoering van deze overeenkomst worden Noorwegen en Zweden beschouwd als vallende onder de termen "Lid-Staten" en "Gemeenschap" in de volgende EEG-richtlijnen en -verordeningen.

1. 90/2343/EEG

   Verordening van de Raad van 24 juli 1990 betreffende de toegang van luchtvaartmaatschappijen tot geregelde intracommunautaire luchtdiensten en de verdeling van de passagierscapaciteit tussen luchtvaartmaatschappijen op geregelde luchtdiensten tussen Lid-Staten

   Artikelen 1, 2, 3, lid 1, 4 tot en met 10, 11 met uitzondering van lid 2, 12 tot en met 14, 17

2. 90/2342/EEG

   Verordening van de Raad van 24 juli 1990 betreffende de tarieven voor geregelde luchtdiensten

   Artikelen 1 tot en met 11, 14

3. 91/294/EEG

Verordening van de Raad van 4 februari 1991 inzake het onderhouden van luchtvrachtdiensten tussen Lid-Staten

Artikelen 1, 2, 3, lid 1, 4 tot en met 11

4. 62/17/EEG

Verordening van de Raad van 6 februari 1962 over de toepassing van de artikelen 85 en 86 van het Verdrag, als gewijzigd bij Verordening 59, Verordening 118/63/EEG en Verordening 2822/71/EEG

Artikelen 1 tot en met 9, 10, leden 1 en 2, 11 tot en met 14, 15 met uitzondering van lid 3, 16, leden 1 en 2, 17 tot en met 24

Alle verwijzingen naar de artikelen 85 of 86 in deze verordening dienen te worden verstaan als verwijzingen naar respectievelijk de artikelen 4 of 5 van deze overeenkomst

5. 87/3975/EEG

Verordening van de Raad van 14 december 1987 tot vaststelling van de wijze van toepassing van de mededingingsregels op ondernemingen in de sector luchtvervoer

Artikelen 1 tot en met 7, 8, leden 1 en 2, 9, 10, 11, 12 met uitzondering van lid 3, 13 met uitzondering van lid 3, 14 tot en met 20

Alle verwijzingen naar de artikelen 85 of 86 in deze verordening dienen te worden verstaan als verwijzingen naar respectievelijk de artikelen 4 of 5 van deze overeenkomst

6. 87/3976/EEG

Verordening van de Raad van 14 december 1987 betreffende de toepassing van artikel 85, lid 3, van het Verdrag op bepaalde groepen overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen in de sector van het luchtvervoer

Artikelen 1 tot en met 5, 7, 9

Alle verwijzingen naar de artikelen 85 of 86 in deze verordening dienen te worden verstaan als verwijzingen naar respectievelijk de artikelen 4 of 5 van deze overeenkomst

7. 90/2344/EEG

Verordening van de Raad van 24 juli 1990 tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 3976/87 betreffende de toepassing van artikel 85, lid 3, van het Verdrag op bepaalde groepen overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen in de sector luchtvervoer

Artikelen 1, 2

Alle verwijzingen naar de artikelen 85 of 86 in deze verordening dienen te worden verstaan als verwijzingen naar respectievelijk de artikelen 4 of 5 van deze overeenkomst

8. 91/82/EEG

Verordening van de Commissie van 5 december 1990 betreffende de toepassing van artikel 85, lid 3, van het Verdrag op bepaalde groepen overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen, met betrekking tot gronddiensten op luchthavens

Artikelen 1 tot en met 5

Alle verwijzingen naar de artikelen 85 of 86 in deze verordening dienen te worden verstaan als verwijzingen naar respectievelijk de artikelen 4 of 5 van deze overeenkomst

9. 91/83/EEG

Verordening van de Commissie van 5 december 1990 betreffende de toepassing van artikel 85, lid 3, van het Verdrag op bepaalde groepen overeenkomsten tussen ondernemingen met betrekking tot geautomatiseerde boekingssystemen voor luchtvervoerdiensten

Artikelen 1 tot en met 13

Alle verwijzingen naar de artikelen 85 of 86 in deze verordening dienen te worden verstaan als verwijzingen naar respectievelijk de artikelen 4 of 5 van deze overeenkomst

10. 91/84/EEG

Verordening van de Commissie van 5 december 1990 betreffende de toepassing van artikel 85, lid 3, van het Verdrag op bepaalde groepen overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen die betrekking hebben op de gezamenlijke planning en coördinatie van de capaciteit, op het overleg over passagiers- en vrachtvervoertarieven bij geregelde luchtdiensten en op de toekenning van landings- en starttijden op luchthavens

Artikelen 1 tot en met 6

Alle verwijzingen naar de artikelen 85 of 86 in deze verordening dienen te worden verstaan als verwijzingen naar respectievelijk de artikelen 4 of 5 van deze overeenkomst

11. 91/295/EEG

Verordening van de Raad van 4 februari 1991 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor compensatie bij instapweigering in het geregeld luchtvervoer

Artikelen 1 tot en met 10

12. 89/2299/EEG

Verordening van de Raad van 24 juli 1989 betreffende gedragsregels voor geautomatiseerde boekingssystemen

Artikelen 1 tot en met 22

13. 80/1266/EEG

Richtlijn van de Raad van 16 december 1980 inzake de toekomstige samenwerking en onderlinge bijstand van de Lid-Staten op het gebied van het onderzoek naar de oorzaken van luchtvaartongevallen

Artikelen 1 en 2

14. 80/51/EEG

Richtlijn van de Raad van 20 december 1979 inzake de beperking van geluidshinder door subsonische luchtvaartuigen, als gewijzigd bij Richtlijn 83/206/EEG van de Raad van 21 april 1983

Artikelen 1 tot en met 8

15. 89/629/EEG

Richtlijn van de Raad van 4 december 1989 betreffende de beperking van de geluidsemissie van civiele subsonische straalvliegtuigen

Artikelen 1 tot en met 7

16. 90/314/EEG

Richtlijn van de Raad betreffende pakketreizen, met inbegrip van vakantiepakketten en rondreispakketten

Artikelen 1 tot en met 9

17. 89/4064/EEG

Verordening van de Raad van 21 december 1989 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen

Artikelen 1 tot en met 8, 9, leden 1 tot en met 8, 10 tot en met 18, 19, leden 1 en 2, 20 tot en met 23, 25

Alle verwijzingen naar de artikelen 85 of 86 in deze verordening dienen te worden verstaan als verwijzingen naar respectievelijk de artikelen 4 of 5 van deze overeenkomst

18. 80/723/EEG

Richtlijn van de Commissie van 25 juni 1980 betreffende de doorzichtigheid in de financiële betrekkingen tussen Lid-Staten en openbare bedrijven, als gewijzigd bij Richtlijn 85/413/EEG van de Commissie van 24 juli 1985

Artikelen 1 tot en met 8

19. 90/2367/EEG

Verordening van de Commissie van 25 juli 1990 betreffende de aanmeldingen, de termijnen en het horen van betrokkenen en derden, overeenkomstig Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad.

Artikelen 1 tot en met 20

20. 88/4261/EEG

Verordening van de Commissie van 16 december 1988 betreffende de klachten en verzoeken en het horen van belanghebbenden en derden, zoals bedoeld in Verordening (EEG) nr. 3975/87 van de Raad.

Artikelen 1 tot en met 15

PROTOCOL 1

DE OVEREENKOMSTSLUITENDE PARTIJEN

Overwegende dat de overeenkomst voorziet in de opneming van toekomstige wetgeving op het gebied van de burgerluchtvaart;

Overwegende dat de EEG reeds nieuwe wetgeving op een aantal gebieden heeft aangekondigd;

Overwegende dat die nieuwe voorschriften in de toekomst niet tot moeilijkheden mogen leiden,

Zijn overeengekomen dat met name maatregelen op het gebied van :

- het overleg tussen luchthavens en gebruikers
- de wederzijdse erkenning van bewijzen van bevoegdheid en harmonisatie
- het toekennen van slots
- het verlenen van vergunningen aan luchtvaartmaatschappijen en de toewijzing van routerechten
- de gemeenschappelijke specificaties voor ATC-uitrusting
- cabotage
- de belasting over de toegevoegde waarde
- de afschaffing van belastingvrije verkoop tussen de Overeenkomstsluitende Partijen
- de betrekkingen met derde landen
- ongeoorloofde handelspraktijken

op grond van artikel 12 voor opneming in de Overeenkomst in aanmerking moeten worden genomen.

PROTOCOL 2

DE OVEREENKOMSTSLUITENDE PARTIJEN

Overwegende dat de overeenkomst voor alle overeenkomstsluitende partijen op dezelfde wijze ten uitvoer moet worden gelegd;

Overwegende dat de Raad en de Commissie van de EEG reeds aanwijzingen hebben geformuleerd die van belang zijn voor de tenuitvoerlegging van bepaalde artikelen,

Hebben overeenstemming bereikt omtrent het volgende :

1. Voor de toepassing van de aanpassingsbepalingen van artikel 3, lid 5, van de sub 2 van de bijlage genoemde verordening met betrekking tot de tarieven voor ongeregelde luchtdiensten geldt dat het op de markt aanwezige produkt qua kwaliteit en voorwaarden gelijkwaardig moet zijn. Belangrijk voor de beoordeling daarvan is de vraag of het produkt bijkomende diensten zoals logies omvat of niet, en of de ongeregelde dienst als wettelijk produkt op de markt is met een regelmaat in overeenstemming met de definitie van artikel 2, sub b), iii), 2); voorts dient de Commissie de aanpassing van de tarieven misschien te beoordelen met inachtneming van de voorschriften inzake oneerlijke handelspraktijken.

2. De Lid-Staten welke op grond van lid 3 van artikel 10 van de sub 1 van de bijlage genoemde verordening speciale voorwaarden genieten, staan op straffe van verlies van die speciale voorwaarden ten aanzien van de betrokken luchthavens geen nieuwe rechten toe onder voorwaarden welke tot gevolg hebben dat hun communautaire partners ten opzichte van maatschappijen van derde landen worden benadeeld.

3. Wanneer artikel 12, lid 2, van de sub 1 van de bijlage genoemde verordening wordt ingeroepen, onderzoekt de Commissie naast de bezettingsgraad ook de op het gebied van de verkoop geleverde inspanningen en de produkten van de luchtvaartmaatschappijen van de Lid-Staat met het kleinere marktaandeel en gaat zij na of normaliter een groter marktaandeel mag worden verwacht. Indien dat het geval is, onderzoekt de Commissie verder of een vermindering van de mogelijkheden van de betrokken luchtvaartmaatschappijen om op de markt te concurreren vooral moet worden toegeschreven aan moeilijkheden in verband met congestie op de luchthavens, aan de structuur van de markt en/of aan de directe invloed van de grote omvang van het niet-geregeld luchtverkeer.

De Commissie gaat voor het nemen van een besluit tot verlaging van de 7,5 percentpunten uit van de volgende verhoudingen :

Marktaandeel	Verminderd groeipercentage
tussen 30 en 25 %	5
minder dan 25 %	4

PROTOCOL 3

DE OVEREENKOMSTSLUITENDE PARTIJEN

- bevestigen de noodzaak van een voortzetting en intensivering van de werkzaamheden in het kader van Eurocontrol om tot een oplossing te komen voor de problemen in verband met de congestie van het luchtverkeer in Europa;

- nemen er akte van dat toetreding van alle Lid-Staten tot het Verdrag inzake Eurocontrol ernstig dient te worden onderzocht;

- nodigen de Lid-Staten uit samen te werken om te bewerkstelligen dat een groter deel van het luchtruim voor de burgerluchtvaart wordt gereserveerd en om dit luchtruim soepeler en rationeler te gebruiken;

- stellen het op prijs dat in de daarvoor geschikte fora inspanningen worden geleverd om vooruitgang te boeken bij het vaststellen van compatibele, technische en functionele specificaties voor luchtvaartcontrolesystemen en -apparatuur.

ISSN 0254-1513

COM(91) 299 def.

DOCUMENTEN

NL **11 07**

Catalogusnummer : CB-CO-91-378-NL-C

ISBN 92-77-75491-5

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg